

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัย เรื่องสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย โดยมีรายละเอียดที่จะกล่าวเป็นลำดับตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 401 โรงเรียน รวม 401 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากประชากรซึ่งเป็น กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร สุ่มจากประชากร 401 คน จาก 401 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน จาก 196 โรงเรียน โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970, pp.607-610) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนซึ่งแยกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

2.1 รวบรวมรายชื่อสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 6 จากฝ่ายสถิติและประมวลผล กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2.2 แบ่งประชากรตามขนาดสถานศึกษาโดยปรับใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษาตามผลการประเมินภายนอกรอบสองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301-1,000 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,001-2,000 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวนนักเรียนมากกว่า 2,000 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงแบ่งประชากรตามขนาดสถานศึกษา เป็น 3 กลุ่ม ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษาตามผลการประเมินรอบสองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301-1,000 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียนมากกว่า 1,000 คน

2.3 คำนวณสัดส่วนในกลุ่ม

$$f = \frac{n}{N} = \frac{196}{401} = 0.49$$

2.4 สุ่มตัวอย่าง

จากโรงเรียนแต่ละขนาดโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ซึ่งสัดส่วนในการสุ่มของทุกขนาดโรงเรียน คือ 0.49 ดังนั้น จะได้จำนวนโรงเรียนเอกชนตามขนาดของสถานศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การสุ่มตัวอย่างจากขนาดของโรงเรียนเอกชนในการศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

ขนาดโรงเรียน จำแนกตามจำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก (ไม่เกิน 300 คน)	201	98
กลาง (301 – 1,000 คน)	141	69
ใหญ่ (มากกว่า 1,000 คน)	59	29
รวมจำนวนโรงเรียน	401	196

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าตนเองมีสมรรถนะในการบริหารระดับมากที่สุดในประเด็นข้อคำถามนั้นๆ

ระดับ 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าตนเองมีสมรรถนะในการบริหารระดับมากในประเด็นข้อคำถามนั้นๆ

ระดับ 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าตนเองมีสมรรถนะในการบริหารระดับปานกลางในประเด็นข้อคำถามนั้นๆ

ระดับ 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าตนเองมีสมรรถนะในการบริหารระดับน้อยในประเด็นข้อคำถามนั้นๆ

ระดับ 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่าตนเองมีสมรรถนะในการบริหารระดับน้อยที่สุดในประเด็นข้อคำถามนั้นๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของเครื่องมือว่าต้องการสร้างขึ้นเพื่อสำรวจสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างนิยามของตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ผู้บริหาร โรงเรียน อายุ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียน
3. นำนิยามของตัวแปรต่างๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ด้าน ตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้กำหนด ได้แก่ 1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา 2) การวางแผนการศึกษา 3) การบริหารด้านวิชาการ 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารงานบุคคล 6) การบริหารกิจกรรมนักเรียน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน 10) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
4. กำหนดลักษณะของเครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ
5. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ให้ครอบคลุมการบริหารงานทั้ง 10 ด้าน ตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้กำหนด ดังนี้ 1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา 2) การวางแผนการศึกษา 3) การบริหารด้านวิชาการ 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารงานบุคคล 6) การบริหารกิจกรรมนักเรียน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน 10) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
6. เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความชัดเจนและความเหมาะสมของข้อคำถาม การใช้ภาษาและรูปแบบการพิมพ์

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากขึ้น

8. นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านได้แก่

8.1 ดร.ถาวร เสี่ยงเอียด กศ.ค.(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตำแหน่งคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

8.2 ดร.พิบูล เอกวางกูร ค.ค.(การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8.3 ดร.ปริญญา มีสุข ค.ค.(วิธีวิจัยทางการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสุขเนตร ตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาประเด็นข้อคำถามในแต่ละข้อคำถามว่า สอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่ (Item Objective Congruence; IOC) รวมทั้งตรวจสอบการใช้ภาษา และรูปแบบการพิมพ์

9. นำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปวิเคราะห์หาค่า IOC (Item Objective Congruence) ซึ่งผู้วิจัยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC (Item Objective Congruence) มากกว่า 0.5 ขึ้นไป มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุม และสอดคล้องกับนิยามศัพท์ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจนของข้อคำถาม รวมทั้งตรวจสอบการใช้ภาษา และรูปแบบการพิมพ์

10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 30 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง รวมทั้งความชัดเจนของคำชี้แจง

11. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้คำชี้แจง และข้อคำถาม มีความชัดเจนมากขึ้นตามข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ

12. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของข้อคำถาม

13. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำเพื่อชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในระดับประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 196 โรงเรียน และทางไปรษณีย์โดยแนบซองเปล่าติดแสตมป์พร้อมแบบสอบถาม เพื่อให้ทางโรงเรียนส่งกลับคืนทางไปรษณีย์
2. ผู้วิจัยดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ส่งกลับคืนมาภายใน 2 สัปดาห์ โดยการติดต่อกับผู้รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนทางโทรศัพท์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละของการตอบในแต่ละข้อของแต่ละตอน และรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ฐานนิยม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์คะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ว่าอยู่ในช่วงใด จะแสดงถึงระดับสมรรถนะในการบริหารโรงเรียนเอกชน ดังนี้

น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับ
น้อย	ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับ
ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับ
มาก	ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับ
มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ ค่า t-test (Independent)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาด โรงเรียน วิเคราะห์โดย ANOVA